

19 hectare wijn op een luchthaventerminal

De Amerigo Vespucci luchthaven in Florence krijgt een nieuwe terminal. Het gebouw, dat in twee fasen wordt gerealiseerd, zal 50.000 m² vloeroppervlak herbergen en schuil gaan onder een immens groen dak. Rafael Viñoly Architects heeft samen met de opdrachtgever geen gewoon groen dak bedacht, maar een wijngaard van maar liefst 190.000 m². Daarmee wil de luchthaven duurzame huisvesting combineren met een archetypisch onderdeel van het Toscaanse landschap: de wijngaard.

Tekst: Tjerk van Duinen

Beeld: Rafael Viñoly Architects

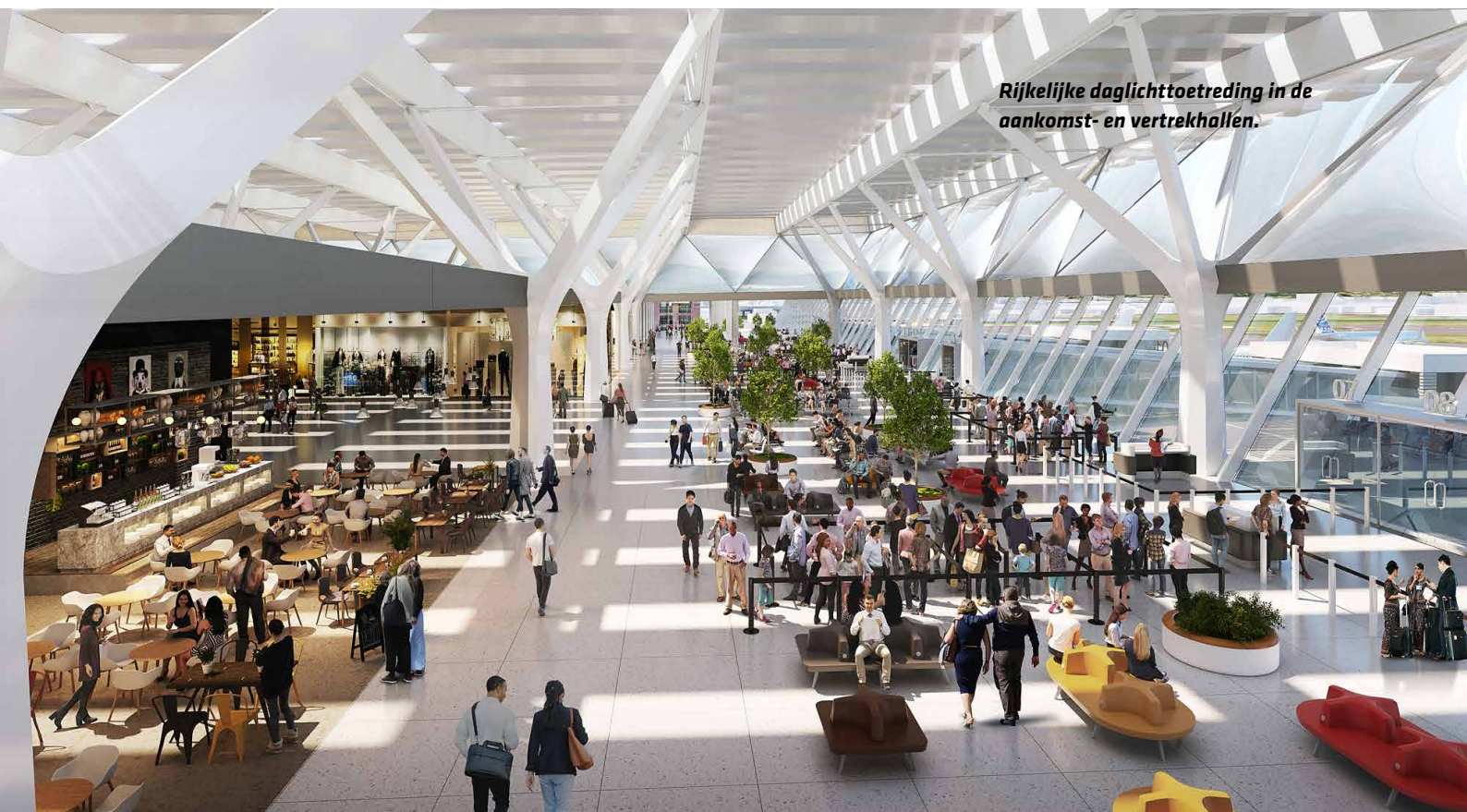
Het vliegveld heeft een enkele start- en landingsbaan, verwerkte vorig jaar ruim 3 miljoen passagiers en is na Pisa de tweede luchthaven van Toscane. Door de nieuwe terminal, een efficiëntere indeling en door het verleggen en verlengen van de startbaan zal de luchthaven in de toekomst ruim 5,9 miljoen passagiers per jaar kunnen faciliteren. Die kunnen dan in de aankomst- en vertrekhallen door lichtstraten in het dak de wijnranken zien staan. Volgens Román Viñoly, die het project na het overlijden van zijn vader Rafael in 2023 overnam, is het project een symbool van de Toscaanse regio, die bekend staat om zijn mooie wijnen.

WEL EN GEEN VRUCHT

Het dak van de terminal krijgt een aanzet op maaiveldhoogte waar het eerste, lagere deel zal bestaan uit een oplopend

grondlichaam, dat naadloos overgaat in het terminaldak. Op het dak komt 19 hectare met wijnranken in 38 rijen. Die worden gecombineerd met zonnepanelen en translucente PV-panelen die vanuit de terminal zicht bieden op de wijnstruiken en zorgen voor veel daglichttoetreding. Wie denkt druiven te kunnen zien, kan zich de teleurstelling besparen. Het bleek namelijk uit veiligheidsoogpunt niet mogelijk vruchtdragende struiken op het hele dak te plaatsen. Dat zou vogels aantrekken en zo schade aan vliegtuigen kunnen opleveren. Daarom worden op het terminal dak vruchteloze wijnranken geplant en op het grondlichaam vruchtdragende struiken. Een regionale wijnboer zal de wijngaard gaan beheren. Het maken en rijpen van de wijn moet plaatsvinden in kelders onder het dak. Details hierover zijn nog niet bekend. Het wordt ongetwijfeld een zwaar uitgevoerd dak om de grondlaag, de wijnranken en de eventuele irrigatie te kunnen dragen. Op de tekeningen is een fraaie dakconstructie te zien met boomkolommen die een balkenstructuur van het dak dragen.

Rijkelijke daglichttoetreding in de aankomst- en vertrekhallen.

Terminal met 19 hectare wijnranken.

DUURZAME OPLOSSING

Het groene dak brengt de bekende voordelen met zich mee: het werkt isolerend in de winter en vermindert de koellast voor het gebouw in de warme maanden. De zonnepanelen en translucente PV-panelen leveren daarnaast de nodige energie op. Extra energiewinst wordt behaald met warmtewisselaars die in het grondlichaam komen en in de zomer voor koelte en in de winter voor warmte zorgen. Een groen dak op deze schaal heeft ook een voorbeeldfunctie en kan meer initiatieven stimuleren om groen en of landbouw te combineren met gebouwen. En het ziet er waarschijnlijk prachtig uit.

SMAKEN VERSCHILLEN

Er worden hier en daar ook vraagtekens geplaatst bij dit megalomane groendak. Om te beginnen is de wijnstruik een belangrijk deel van het jaar kaal en zie je slechts bruine aarde en gesnoeië ranken. Maar dat kun je van het halve Toscaanse landschap ook zeggen. Verder is voor het cultiveren van de wijn flink wat berekening nodig, hierover is ook nog niks bekend. Een groot bezwaar is de mogelijk vervuilende invloed van het vliegveld zelf. Niemand zit te wachten op een glas wijn met de tonen van noten, zomerfruit en kerosine. Volgens Viñoly zal dat meevallen, omdat het dichtstbijzijnde vliegtuig op minstens 500 meter afstand staat. Al met al is de Amerigo Vespucci luchthaven een interessant avontuur aangegaan met mooie vergezichten, waar we ongetwijfeld nog op terugkomen. In de oorspronkelijke planning zou de eerste fase in 2026 worden afgerond, de tweede fase pas in 2035. ■

^ *Op het dak komen vruchtloze wijnstruiken, druiven worden straks geplukt op het grondlichaam (rechts).*

^ *Op deze impressie zijn de 38 rijen wijnranken goed zichtbaar, boven de terminal afgewisseld met translucente panelen.*

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl